

ऑग्रोमेट अँडवायझरी बुलेटीन

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु,

कृषी हवामानशास्त्र विभाग

फोन : ०२०-२५५३८००९

कृषी महाविद्यालय, पुणे ४११ ००५ ई-मेल : amfupune@gmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दि. १०/०५/२०२४

जिल्हा : सोलापूर

हवामान अंदाज :

हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (१०/०५/२०२४ ते १४/०५/२०२४)				
	दिनांक	11	12	13	14
पाऊस (ममी)	5	9	16	11	9
कमाल तापमान (अं.से.)	42	40	39	38	40
कमान तापमान (अं.से.)	27	25	25	24	25
ढग स्थिती (आकाश)	3	5	6	4	8
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	64	72	76	72	73
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	34	30	33	35	40
वाऱ्याचा वेग (कमी.तास)	14	15	14	15	11
वाऱ्याची दिशा (अंश)	180	270	68	90	135

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	पीक अवस्था	कृष वषयक सल्ला
हवामान सारांश/ इशारा		<p>भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादे शक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्या अंदाजानुसार जिल्ह्यात शक्यता दिनांक १०, ११, १३ व १४ मे, २०२४ रोजी तुरळक ठिकाणी, दिनांक १२ मे, २०२४ रोजी बऱ्याच ठिकाणी पावसाची शक्यता आहे.</p> <p>ईशारा : भारतीय हवामान खात्याच्या प्रादे शक हवामान केंद्र , मुंबई यांच्या अंदाजानुसार सोलापूर जिल्ह्यात दिनांक १० व ११ मे, २०२४ रोजी तुरळक ठिकाणी वादळी वारा (३० ते ४० क.मी.तास), मेघगर्जना, वजांसह पावसाची शक्यता असून दिनांक १२ व १३ मे, २०२४ रोजी तुरळक ठिकाणी वादळी वारा (४० ते ५० क.मी.तास), मेघगर्जना, वजांसह पावसाची शक्यता आहे.</p>
वस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		<p>वस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र वभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर) दिनांक १५ ते २१ मे, २०२४ दरम्यान</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा जास्त राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमाल तापमान सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे. ➤ कमान तापमान सरासरी इतके राहण्याची शक्यता आहे.
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> • तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, पावसाची शक्यता असल्याने पक्व झालेली पिकांची काढणी करून घ्यावी. काढणी केलेल्या शेतमालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. काढलेली पके पावसापासून संरक्षण होण्याच्या दृष्टीने योग्यरीत्या ताडपत्रीने झाकून ठेवावीत. • तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता असल्याने उभ्या पकात पावसाचे पाणी साचणार नाही याची दक्षता घ्यावी व निचऱ्याची व्यवस्था करावी. • अवेळी पाऊसापासून बचावासाठी उघडयावरील धान्य सुरक्षित स्थळी हलवावे.

- पावसाचा अंदाज बघून पकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करावी.
- एक वर्षाचे आतील नवीन लागवड केलेल्या फळ पकांचे (कलमे/ रोपे) वादळी वाऱ्यापासून संरक्षणासाठी काठीचा/तेकूचा आधार द्यावा.
- शेतकरी बांधवांनी स्वतःची व आपल्या पशूधनाची काळजी घ्यावी. जनावरे सुरक्षित ठिकाणी बांधावीत.
- शेतकरी बांधवांनी आपल्या पकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियमन सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास व वध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात.
- शेतकरी बंधूंनी हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला व हवामानचा पूर्वानुमाना करीता मेघदुत मोबाईल ॲपचा वापर करावा.
- तसेच शेतकरी बंधूंनी मेघगर्जना व वजेचा पूर्वानुमाना करीता दा मनी मोबाईल ॲपचा वापर करावा.

अवकाळी पाऊसा पूर्वी व नंतरच्या उपाययोजना

मेघगर्जना, वजांचा कडकडाट, सोसाट्याचा वारा अवेळी पाऊसाची शक्यता असल्याने फळ झाडांना व भाजीपाला पकांना आधार द्यावा. शेतातील सर्व पकक्षेत्रातील अतिरिक्त पावसाच्या पाण्याचा निचरा करण्यासाठी तत्काळ उपाययोजना करावी. परिसरात वादळी वारे, मेघगर्जना, वजांचा कडकडाट, सोसाट्याचा वारा असताना जर आपण शेतात असाल आण जवळ कुठलाच पर्यायी आसरा नसेल तर उंच जागा, उंच झाडांनापासून दूर राहावे व शेवटचा पर्याय म्हणून लगेच गुडघ्यावर बसून हाताने आपले कान झाकावे व आपले डोके दोन्ही गुडघ्यांच्या मध्ये ठेवावे. जमनीशी कमीत-कमी संपर्क असावा. जनावरांना पाण्याच्या स्रोतांपासून जसे तळ, तलाव, नदी, ई. पासून लांब ठेवावे. जनावरांना शेतीच्या धातूची अवजारांपासून, मोटर, सायकल व इतर वाहनांपासून दूर ठेवावे. अवकाळी पाऊसानंतर हवेत थंडावा निर्माण होतो, थंडीपासून फळबागांचे संरक्षणासाठी त्याच दिवशी बागेस वहिरीचे पाणी देवून हलके ओलीत करावे. अवकाळी पाऊसानंतर बागेत, शेतात, बांधावर पडलेला काडीकचरा, फळे, पाने, फांद्या वेचून बाग स्वच्छ करावी. थंडावा जास्त असल्यास बागेभोवती बांधावर काडीकचऱ्याचे ढीग करून ते पेटवून शेकोट्या कराव्यात. परिसरात वादळी वारे, अवकाळी पाऊसानंतर शेतातील उभ्या पकाची पड झाली असल्यास पक बांधणी करावी. परिसरात वादळी वारे, मेघगर्जना, वजांचा कडकडाट, सोसाट्याचा वारा असताना वजेवर चालणाऱ्या वस्तू इलेक्ट्रॉनिक, इलेक्ट्रिकल वस्तू आण यंत्रे बंद ठेवण्यात यावे. घराच्या खडक्या व दरवाजे बंद ठेवा. घरा भवतीची उंच झाडे यापासून दूर राहावे. शेतीची अवजारे, मोटर सायकल व इतर वाहनांपासून दूर राहावे. गाडी चालवत असल्यास सुरक्षित स्थळी जाण्याचा प्रयत्न करावा. मोकळ्या तसेच लटकल्या वद्युत तारांपासून दूर राहा. जंगलामध्ये दाट लहान झाडाखाली उताराच्या जागेवर निवारा घ्यावा. इतर खुल्या जागेवर, दरी सारख्या खोल जागेवर जाण्याचा प्रयत्न करावा. वीज पडल्यास त्वरित रुग्णवाहिका व वैद्यकीय मदत बोलवा, त्याला हात लावण्यास धोका नाही. मेघगर्जना व वादळ असल्यास उंच जागांवर, टेकडीवर, मोकळ्या जागांवर, स्वतंत्र एकटी झाडे, रेल्वे, बसस्थाने, दिव्यांचे खांब, धातूचे कुंपण, उघडी वाहने आण पाणी टाळावे. घरात असल्यास वायर द्वारे जोडले गेलेले फोन, मोबाईल व इतर इलेक्ट्रिकल उपकरणे, वद्युत जोडणीस हात लावू नये. मेघगर्जना व वादळा दरम्यान वजा चमकताना कोणत्याही वद्युत उपकरणाचा वापर करू नका. या दरम्यान आंघोळ करणे, हात धुणे, गाडी धुणे, कपडे धुणे हे कार्य करू नये. प्रवाहकीय पृष्ठभागाशी संपर्क टाळावा. धातूची तारे, खडक्यांची तावदाने, वायरिंग व नळ घराबाहेर असल्यास मेघगर्जनाच्या वेळी वजा चमकत असताना झाडाखाली कंवा झाडाजवळ उभे राहणे, वाहनांच्या, धातू कंवा वजेच्या भागाशी संपर्क टाळावा. अधांतरी लटकणार्या लोंबणाऱ्या वायर पासून लांब रहा. वजा चमकत असताना शक्यतो घराबाहेर पडणे टाळावे. घरातील वद्युत उपकरणे बंद ठेवावी. जनावरांना सुरक्षित स्थळी ठेवावे. घराबाहेर असताना कंवा वादळी वारे वाहत असताना झाडाजवळ उभे राहू नये. सुरक्षित स्थळी आश्रय घ्यावा.

उन्हाळी भुईमुग	पक्वता ते काढणी अवस्था	काढणी योग्य पक्वतेला पाने पवळी पडू लागल्यानंतर व शेंगाच्या टरफलाची आतील बाजू काळी दिसू लागल्यावर करावी. काढणी नंतर पक चांगले वळवून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
न वन फळबाग लागवड	लागवड पूर्व तयारी	न वन फळबाग लागवड करण्यासाठी फळ पकांच्या शफारस अंतरानुसार १०१०१ म. चे खड्डे खोदून तयार करावेत जेणेकरून खड्ड्याच्या आतील बाजूस व उकरलेल्या मातीस ऊन लागून निसर्गतः कडींचे नियंत्रण होईल.
कापूस	पूर्व तयारी	कापसावरील सेंद्रिय बॉड अळीच्या नियंत्रणासाठी कापूस पेरणीपूर्वी आधीच्या पकांची धसकटे, पळकाट्या, पाला व इतर कचरा गोळा करून तो जाळावा व शेत स्वच्छ ठेवावे. त्यामुळे कीड व रोग यांच्या सुप्तावस्था नष्ट होण्यास मदत होते.
मरची	पक वाढीची अवस्था	पांढरी माशी नियंत्रणासाठी पवळे तसेच फुल कड्यांसाठी निळे चकट सापळे वापरावेत. रासायनिक कीडनाशकांचा वापर करावयाचा झाल्यास फुल कडे नियंत्रणासाठी फप्रोनील (५ ई.सी.) १५ मली कंवा स्पिनोसॅड (४५ ई.सी.) ४ मली १० लटर पाण्यातून पावसाची उघडीप बघून फवारणी करावी.
केळी	पीक वाढीची अवस्था	बागेत केळी वाफ्याच्याई मधल्या) जागेत केळी पाने, जुना गव्हाचा भुसा, उसाचे पाचट, सोयाबीन भुसा, गवत, पालापाचोळा यांचा वापर करून सेंद्रिय आच्छादन करावेकेळीच्या बुंध्याजवळ वाढणारी पल्ले नियमत कापावीत तसेच केळीवरील जुनी वाळलेली व रोगट पाने कापून बाग स्वच्छ ठेवावी. केळीच्या घडाचे उन्हापासून संरक्षण करण्यासाठी केळीच्या वाळलेल्या पानांची पेंडी करून घड व घडाचा दांडा झाकावा. केळी बागेत काकडी, भोपळा, क लंगड, खरबूज तसेच मरची, वांगी यासारखी पके घेणे कटाक्षाने टाळावे. झाडास वादळी वाऱ्यापासून संरक्षणासाठी काठीचा/तेकूचा आधार द्यावा.
आंबा	फळ पक्वता ते काढणी	नवीन लागवड केलेल्या आंबा कलमांना वाऱ्यापासून संरक्षणासाठी काठीचा आधार द्यावा. बागेत झाडांच्या आळ्यांमध्ये गवत, पालापाचोळा ई. अड्यादनाचा वापर करावा. फळ पकण्याच्या अवस्थेत असताना फळमाशीची मादी फळांच्या सालीत अंडी घालते. त्यातून बाहेर येणा-या अळ्या गरावर उपजीवका करतात. कडीच्या नियंत्रणासाठी कीडग्रस्त फळे नष्ट करावीत. झाडाखाली जमीन नांगरावी. तसेच फळमाशीच्या नियंत्रणासाठी म थल युजेनॉल युक्त रक्षक सापळे बागेमध्ये एकरी ८-१० याप्रमाणे लावावेत. पक्व झालेल्या आंब्याची काढणी शक्यतो सकाळी दहापूर्वी कंवा दुपारी ४ नंतर करावी तसेच आंबा फळांची वाहतुक शक्यतो संध्याकाळी करावी. तयार झालेली आंब्याची फळे काढून सुरक्षित ठिकाणी पकण्यासाठी ठेवावे.
जनावरांचे व्यवस्थापन		तुरळक ठिकाणी पावसाची शक्यता असल्याने जनावरे सुरक्षित ठिकाणी बांधावीत. सर्व जनावरांना रोग प्रतिबंधक उपाय म्हणून पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने योग्य वेळी लसीकरण करून घ्यावे. पोटातील जंताच्या नियंत्रणासाठी पशु वैद्यकाच्या सहाय्याने जंतनाशक पाजावे. तसेच जनावरांना व पक्ष्यांना नेहमी पण्यास स्वच्छ पाणी द्यावे.
*टिप : शेतकरीबंधूनी पकावर कटकनाशकाची, बुरशीनाशकाची फवारणी करताना स्वतःची योग्यती खबरदारी/काळजी घ्यावी.		

स्रोत :

- १) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.
- २) मागील हवामान :-
ठिकाण : कृ.म.वि., पुणे.
दि. : १०.०५.२०२४

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्राकृमौसे, ऐएमएफयु, पुणे तथा
प्रमुख, कृषि हवामानशास्त्र विभाग, कृ.म.वि., पुणे